

РЕШЕНИЕ

№ 281

гр. Ямбол, 26.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря Цветелина Хр. Г.
като разгледа докладваното от Галина Ив. Вълчанова Люцканова Въззивно гражданско дело № 20232300500253 по описа за 2023 година

Производството пред ЯОС е образувано по въззивна жалба на З. С. Х. чрез адв.М. Ч. против решение № 88/1.03.2023 г., постановено по гр.д.№ 2291/2022 г. по описа на ЯРС и въззивна частна жалба против определение № 567/29.03.2023 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по същото дело.

С атакуваното решение съдът: ПРЕКРАТЯВА производството в частта относно предявления от З. С. Х., ЕГН ***** против Н. Д. З., ЕГН ***** и Д. Г. Й., ЕГН ***** иск с правно основание чл. 26,ал.2,предл. 5, вр. чл. 17,ал.1 ЗЗД за прогласяване на нищожност на договор за дарение, обективизиран в НА № 158/28.03.2022 год., като привиден, прикриващ покупко – продажба и ОТХВЪРЛЯ предявления от З. С. Х., ЕГН ***** против Т. Г. Т., ЕГН *****, К. Г. Т., ЕГН *****, Г. М. Т., ЕГН *****, М. М. З., ЕГН *****, В. Д. Г.,ЕГН *****, М. С. М., ЕГН *****, С. В. И., ЕГН ***** и Д. Г. Й., ЕГН ***** иск по чл. 33,ал.2 ЗС от ЗС да бъде допуснато изкупуване в полза на ищцата на 15/36 ид.ч. от недвижими имоти по Нотариален акт за покупко – продажба № 159/28.03.2022 г., ред. № 1606, нот.дело № 134, при уговорена между ответниците продажна цена в размер на 2500 лв.

Иска се решението да бъде отменено изцяло и да бъде постановено друго, с което предявените иски бъдат уважени и присъдени разносните по делото.

Счита се, че съдът не е направил анализ и преценка на събраните по делото доказателства, а мотивите са в обратния смисъл на съдебните решения на ВКС, на които се

позовава съда, поради това изводите не кореспондират с доказателствата. За да прекрати производството по иск с правно основание чл. 26, ал. 2, предл. 5, вр. чл. 17, ал. 1 ЗЗД за прогласяване на нищожност на договор за дарение, съдът не е съобразил обстоятелството, че фактическата обстановка е различна от тази в решенията на ВКС, на които се позовава. Никъде в тези решения не е записано, както неправилно е цитирал съдът, че искът по чл. 33, ал. 2 от ЗС се предявява срещу лицето, извършило дарението, което е невъзможно. В настоящия случай едно лице дарява всички ид.ч. от притежавано от него право на собственост върху недвижим имот на трето лице, което не е съсобственик, а част от останалите съсобственици прехвърлят с договор за продажба притежаваните от тях ид.ч. от правото на собственост. По този начин се заобикаля изискването да се извърши предлагането за продажба на съсобствениците - преди извършване на дарението, което обуславя правния интерес от предявения иск за нищожност на дарението. Т.к. по нотариален акт за покупко-продажба № 159, том 1, рег. № 1606, дело № 134/28.03.22 г. Н. З. не е страна, то е и невъзможно искът за изкупуване по чл. 33, ар. 2 от ЗС да се предяви спрямо нея, както неправилно е приел съдът. Искът за изкупуване е насочен спрямо страните по сделката покупко-продажба, тъй като купувачът е заплатил уговорената цена на продавачите по тази сделка, но не и на дарителката Н. З..

Решението е неправилно и в неговата отхвърлителна част, тъй като съдът е в заблуждение относно конструкцията на иска по чл. 33, ал. 2 от ЗС. Въззивникът не е съгласен с извода на съда, че дори и да се приеме, че договорът за дарение е нищожен, то ответникът Д. Й. вече е станал съсобственик по силата на нотариалния акт за покупко-продажба. Липсата на договор за дарение препятства сключването на договор за покупко-продажба на трето лице - външно за съсобствеността, а Д. Й. е именно такова външно към този момент за собствеността на имотите лице и ще е налице нарушение на чл. 33, ал. 1 от ЗС. Искът по чл. 33, ал. 2 от ЗС не е самостоятелен, а кумулативно свързан с първия предявен иск, поради което при прекратяване на делото относно иска за прогласяване нищожността на договора за дарение, производството и по втория иск е следвало да бъде прекратено, а не съдът да се произнася по същество. Процесното дарение е лишено от основание, доколкото е извършено, без да е имало налице никакъв дарствен мотив, поради което е налице недействителност на договора и поради липса на основание.

В законоустановения срок ответниците по делото Т. Г. Т., К. Г. Т., Г. М. Т., М. М. З., В. Д. Г., М. С. М., С. В. И. и Д. Г. Й. са депозирали отговор на въззивната жалба и считат същата за неоснователна, а постановеното от районния съд решение не страда от пороците, посочени в жалбата и не са допуснати процесуални нарушения при постановяването му. Иска се отхвърляне на въззивната жалба и потвърждаване на решението, както и присъждане на разноските. Излагат се подробни съображения за това, че съдът се е произнесъл съобразно наведените в исковата молба твърдения и събраните по делото пред първата инстанция доказателства. Правилни и в съответствие със съдебната практика на ВКС са изводите на съда за липса на правен интерес от установителния иск за нищожност на договор, тъй като решението по няма да се отрази на правното положение на ищеца. Трайна

и безпротиворечива е практиката на ВКС, че съсобственикът няма правен интерес да оспорва придобивната сделка, ако не е предявил срещу прехвърлилия бивш съсобственик иск по чл.33 ал.2 ЗС за изкупуване, какъвто е случая. Поради валидност на договора за дарение, право на изкупуване по чл. 33, ал. 2 от ЗС не е възникнало, поради което искът на това основание не може да бъде уважен. В закона няма забрана за изповядване на две сделки, без значение на вида им в един и същи ден, при един и същ нотариус, без значение на времето между тях, поради което първото твърдение за ищцата за наличие на симулация е неоснователно.

Въззивна частна жалба от З. С. Х. чрез адв.М. Ч. е насочена против определение № 567/29.03.2023 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК, което се счита за неправилно. В случая независимо от обстоятелството, че по делото е представен договор за правна помощ, в който е уговорено възнаграждение, за което се приема, че е реално платено, по делото не е представен списък за присъждане на разноски. Поради това молбата по чл. 248 от ГПК от Д. Г. Й.а е недопустима, тъй като съдът вече се е произнесъл относно присъждане на разноските и се иска изменение на постановения размер, без страната да е представила списък на разноските по чл. 80 от ГПК.

В отговор на въззивната частна жалба Д. Г. Й.а е заявил, че оспорва същата като неоснователна, а постановеното определение по чл.248 от ГПК счита за правилно. Пропускът на съда да се произнесе по своевременно направеното от страната искане за разноски не се преклутира при липса на представен списък по чл. 80 ГПК, поради което и представянето на списък на разноските не е предпоставка за реализиране на допълване на решението в тази му част.

В съдебно заседание въззивницата З. Х. редовно призована не се явява, а чрез пълномощника си адв. Славов поддържа въззивната жалба и желае уважаването ѝ с присъждане на разноските.

Въззиваемите страни редовно призовани не се явяват в с.з., а чрез представителя на всички, техният пълномощник адв. К. поддържат възраженията си по отговора на въззивната жалба и въззивната частна жалба.

След преценка на събраните по делото доказателства, въззивният съд приема за установено следното:

Въззивната жалба и въззивната частна жалба са допустими, подадени в предвидения в чл.259 ал.1 от ГПК преклузивен срок и отговарят на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК. Въззивникът е легитимиран и има правен интерес от обжалването. Преценени по същество съдът намира въззивната и частна жалби за неоснователни.

В съответствие с правомощията си при проверка на валидността и допустимостта на атакуваното решение, въззивният съд прецени, че последното е валидно и допустимо. При преценка по същество – атакуваното решение прецени за правилно.

Съгласно процесуалната възможност установена с разпоредбата на чл.272 ГПК във вр. с чл.235 от ГПК, въззивният съд изцяло препраща към мотивите на първоинстанционния

съд, като по този начин ги прави свои мотиви, без да е нужно да ги преповтаря. В отговор на доводите на въззивника, наведени във въззивната жалба, въззивният съд намира за необходимо да изложи следното:

Пред ЯРС З. Х. е предявила против Н. Д. З. и Д. Г. Й. искове с правно основание чл.26, ал.2 пр.5 вр. с чл.17 ал.1 от ЗЗД, с които желае да бъде прогласена нищожността на договор за дарение по нот.акт № 158/28.03.2022 г., тъй като договорът за дарение е привиден и прикрива покупко-продажба и отделно това З. Х. е предявила иск по чл.32 ал.2 от ЗС срещу Т. Г. Т., К. Г. Т., Г. М. Т., М. М. З., В. Д. Г., М. С. М., С. В. И. и Д. Г. Й. да бъде допуснато в нейна полза изкупуване на 15/36 ид. части от продадените на Д. Й. недвижими имоти по нот.акт за покупко-продажба № 159/28.03.2022 г. при уговорената при тази сделка продажна цена. Съгласно представените с исковата молба нотариални актове, ищцата З. Х. първоначално е придобила от А.П. и И.И. по дарение 1/90 ид.ч. съгласно нот.акт № 114/11.10.2019 г. собствеността върху три недвижима имота в землището на с.*****: с идентификатор 77150.3.51, представляващ нива в м. „Баба гьол“, с идентификатор 77150.15.43, представляващ нива в м. „При моста“ и с идентификатор 77150.18.10, представляващ нива в м. „Широкия кайрак“. На същата дата 11.10.2019 г., съгласно нот.акт № 115 дарителите по предходната сделка А.П. и И.И. са продали на З. Х. 9/90 ид.части от трите поземлени имота, като с тези две сделки З. Х. се легитимира като собственик на 1/9 ид. ч. от трите имота.

Представени са нотариалните актове, по които е отразено идентично на предходното придобиване на други части от същите недвижими имоти от страна на ответника Д. Г. Й., както следва: по нот.акт № 158/28.03.2022 г. Н. З. е дарила на Д. Й. 1/18 ид.ч. от трите ниви в землището на с.***** и впоследствие на същата дата 28.03.2022 г. по нот.акт № 159 останалите съсобственици ответници по делото са продали на Д. Й. своите общо 15/36 ид. части от имотите, с което същият става собственик на 1/2 ид. ч. от земеделските имоти.

Неоснователно е твърдението на З. Х. по въззивната ѝ жалба за това, че за да прекрати производството по иска по чл. 26, ал.2, пр.5 от ЗЗД във вр. с чл.17 от ЗЗД районният съд се е позовал на решения на ВКС, които са постановени при различна фактическа обстановка. Първоинстанционният съд се е позовал на решенията на ВКС, цитирани от самата ищца в исковата ѝ молба – решение № 54/18.03.2013 г. по гр.д. № 627/2012 г. на ВКС, решение № 296/15.07.2011 г. по гр.д. № 179/2010 г. на 4-то ГО и решение № 302/28.11.2012 г. по гр.д. № 1597/2011 г. на 3-то ГО на ВКС, по които фактическата обстановка е идентична с настоящата. Въззивницата е посочила във въззивната си жалба, че „трайна и безпротиворечива е практиката на ВКС, че съсобственикът няма правен интерес да оспорва придобивната сделка, ако не е предявил срещу прехвърлилия бивш съсобственик иск по чл.33 ал.2 ЗС за изкупуване, какъвто е случая“ и каквото е прието в цитираната от нея и от районния съд практика.

Неоснователно е и другото оплакване във въззивната жалба относно това, че със заобикаляне изискването да се извърши предлагането за продажба на съсобствениците - преди извършване на дарението, се обуславя правния интерес от предявения иск за

нищожност на дарението. Съобразно приетото в ТР № 5/28.11.2012 г. по т.д. № 5/2012 г. ОСГК на ВКС, при сключване между съсобственик и трето лице на договор /в случая за дарение/ на недвижим имот с цел да се избегне приложението на чл.33, ал.1 от ЗС не е налице заобикаляне на закона и нищожност на договора за дарение по тази причина, тъй като с тази законова разпоредба не е предвидена забрана за разпореждане с притежаваната от съсобственика част от недвижим имот в полза на трето лице. Именно поради това З. Х. е предявила иск за нищожност на договора за дарение като прикриващ покупко-продажба, т.е. на основание различно от основанието за нищожност на договора дарение – заобикаляне на закона. Освен това, за да е налице правен интерес у ищцата за предявяване на този иск за нищожност на договора за дарение като прикриващ покупко-продажба, същата би следвало съгласно чл.33, ал.2 от ЗС да предяви срещу страните по договора за дарение и претенцията си за изкупуване, което тя не е сторила. Интересът на ищцата да иска установяване нищожността на сделката, с която другият съсобственик на имота се е разпоредил със своята част на имота се основава на правото ѝ да изкупи тази част. Това е така, тъй като при евентуално уважаване на иска за нищожност на договора за дарение правната последица няма да бъде несъществуването на този договор в правния мир, тъй като претенцията е за разкриване съгласно чл.17 от ЗЗД на действителната сделка, в случай, че дарението прикрива сделка покупко-продажба. По този начин придобилият частта от имотите остава да е собственик на тази част, тъй като същият я е придобил по силата не на дарение, а по силата на покупко-продажба. Именно поради това ищцата би имала правен интерес от предявяване на този иск само ако бе предявила и иска по чл.33, ал.2 от ЗС по отношение на прикритата сделка. Непредявяването на иска за изкупуване на дарената/продадена част лишава от правен интерес ищцата за предявяване на установителния иск за нищожност на дарението, прикриващо покупко-продажба. Предвид изложеното, правилно районният съд е прекратил производството в частта на предявения иск по чл. 26, ал.2, пр.5 от ЗЗД във вр. с чл.17 от ЗЗД.

Съгласно решение № 302/28.11.2012 г. по гр.д. № 1597/2011 г. на 3-то ГО на ВКС, на което се позовава ищцата Х. и което е взето предвид от районния съд, е даден отговор на материално правен въпрос по реда на чл.290 от ГПК за това следва ли да бъде уважен иск за изкупуване по чл.33, ал.2 от ЗС на част от процесния имот, ако с влязло в сила решение е отхвърлен иск за нищожност на договор, с който трето лице е придобило съсобственост върху същия имот като отговора е, че тази хипотеза искът по чл.33, ал.2 от ЗС следва да бъде отхвърлен. В настоящия случай първоинстанционния съд е сторил именно това – след като производството по делото е прекратено поради недопустимост на иска за нищожност по чл.26, ал.2, вр. чл. 17 от ЗЗД, правилно е отхвърлен предявения иск по чл.33, ал.2 от ЗС за предявеното от ищцата право да изкупи идеалните части, продадени по последващата дарението сделка покупко-продажба. В цитираното решение на ВКС е посочено още, че третото външно на съсобствеността лице по атакуваната като привидна, прикриваща договор за покупко-продажба сделка, остава съсобственик на съответните ид. части от имота и може да придобие по силата на продажба и останалите части от собствените на другите съсобственици части. Т.е. преди сключване на последвалата дарението сделка покупко-

продажба не е съществувало изискването продаваната част да бъде предлагана на останалите съсобственици, след като купувачът е вече съсобственик, а не трето на съсобствеността лице.

В обобщение, в настоящият случай е налице сделка дарение, по силата на която третото на съсобствеността лице Д. Й. придобива 1/18 ид. част и впоследствие по силата на покупко-продажба от другите съсобственици придобива още 15/36 ид. части. Недопустим е иска на съсобственичката З. Х. за нищожност на договора за дарение като прикриващ покупко-продажба поради това, че тази претенция не е съединена с претенция за изкупуване на дарената/продадена 1/18 ид. част, което води като последица прекратяване на делото в тази част и съответното отхвърляне на иска за изкупуване на продадените на съсобственика Й. 15/36 ид.ч. от процесните имоти. Като се е произнесъл по този начин районният съд е постановил правилно и обосновано законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено, тъй като възраженията по въззивната жалба против решението са неоснователни.

Относно частната въззивна жалба, с която е атакувано определението на ЯРС, постановено по делото по реда на чл.248 от ГПК:

С това определение съдът е допълнил на основание чл.248 ал.1 от ГПК решението си в частта за разноските като е осъдил З. Х. да заплати на Д. Й. направените пред първата инстанция разноски в размер на 800 лв. В мотивите на решение № 88/01.03.2023 г. съдът е отбелязал, че на основание чл.78, ал.3 от ГПК ответниците имат право на разноски, но до приключване на делото не са представени доказателства за размера им, поради което разноски не са присъдени. Съдът се е произнесъл по реда на чл.248 от ГПК след постъпила молба за това от Д. Й. и след като е установил, че действително по делото се съдържа договор за правна защита и съдействие, по който същият е заплатил на адв. К. адвокатско възнаграждение в размер на 800 лв.

Неоснователни са възраженията на З. Х. по въззивната частна жалба за това, че не са били налице предпоставки за произнасяне на съда по чл.248 от ГПК, тъй като претендиращият присъждане на разноските Д. Й. не е представил списък за разноски по чл.80 от ГПК. Действително списък по чл.80 от ГПК по делото не е представен от Й., но същият би бил необходима предпоставка за произнасянето на съда по чл.248 от ГПК, ако Й. бе претендирал изменение на решението в частта за разноските, а не неговото допълване с такова произнасяне. При постановяване на съдебното решение липсва изричен диспозитив относно разноските, а обсъденото в мотивите на решението не представлява произнасяне на съда по разноските. Поради това съдът счита, че молбата на Д. Й. по чл.248 от ГПК за допълване на решението в частта за разноските е била допустима в съответствие с изискванията на т.1 от ТР № 6/06.11.2013 г. по т.д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Разгледана по същество молбата по чл.248 от ГПК е била основателна и правилно ЯРС е постановил атакуваното определение за допълване на решението в частта за разноските, като е присъдил такива в полза на Й., съгласно представеното писмено доказателство – договор за правна защита и съдействие, удостоверяващ заплащане на адвокатско възнаграждение в

размер на 800 лв.

При този изход на делото въззивницата Х. следва да бъде осъдена да заплати на въззиваемия Д. Й. направените пред настоящата инстанция разноски в размер на 1300 лв. – платено адвокатско възнаграждение съгласно договор за правна защита и съдействие от 28.03.2023 г.

На основание изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 88/1.03.2023 г., постановено по гр.д.№ 2291/2022 г. по описа на ЯРС.

ПОТВЪРЖДАВА определение № 567/29.03.2023 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК по гр.д.№ 2291/2022 г. по описа на ЯРС.

ОСЪЖДА З. С. Х., ЕГН ***** да заплати на основание чл.78 ал.3 вр. чл.81 от ГПК на Д. Г. Й., ЕГН ***** направените пред въззивната инстанция разноски в размер 1300 лв.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____